

Predmet: TIT 6

Datum: . 3. 2020 (datum zapiši v zvezek)

Ura: št.5 in 6

Navezava na prejšnje ure (samo preberi):

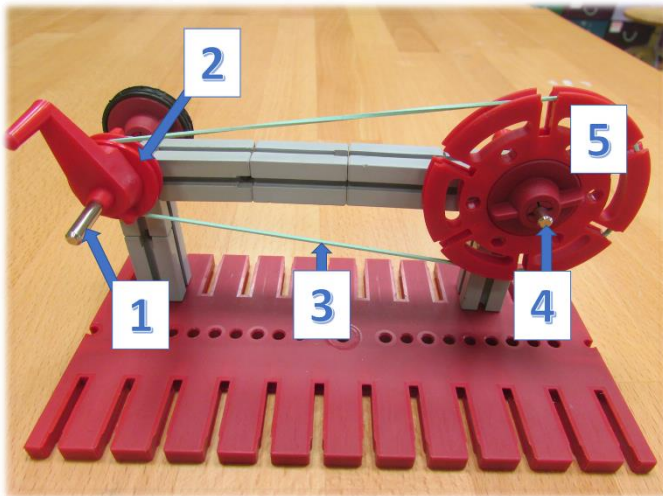
Prejšnjo uro ste se seznanili s pojmom gonilo in spoznali sestavne dele gonil, ki ste jih bolj natančno opredelili na kolesu.

Mnogokrat nam hitrost vrtenja, ki nam jo omogoča pogonski stroj, ne ustreza. Največkrat je število vrtljajev preveliko in ga moramo zmanjšati. Včasih pa ga je potrebno povečati. To lahko storimo z uporabo gonil. Gonila so vmesni člen med pogonskim in gnanim strojem. Prenašajo moč in služijo prenosu gibanja med gredmi. Poznamo več različnih vrst gonil: zobniško, verižno, torno, jermensko, polžasto in zobato letev. Nekatera si bomo podrobneje pogledali.

Zapiši:

2. PODNASLOV: DELITEV GONIL

A) JERMENSKO GONILO

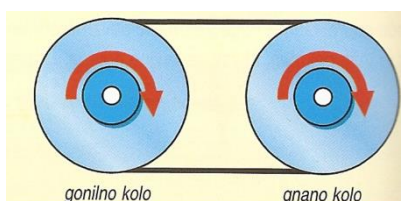
SLIKO PRILEPI V ZVEZEK (

NAMESTO ŠTEVILK ZAPIŠI PRAVE SESTAVNE DELE GONILA :

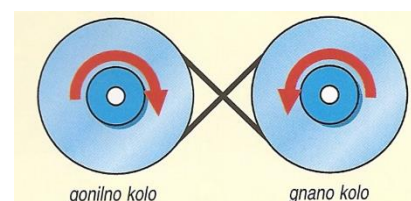
<https://eucbeniki.sio.si/nit5/1390/index1.html>

Če preko dveh koles **napnemo jermen**, lahko gibanje oziroma vrtenje **prenesemo na velike razdalje**. Nastane **jermensko gonilo**.

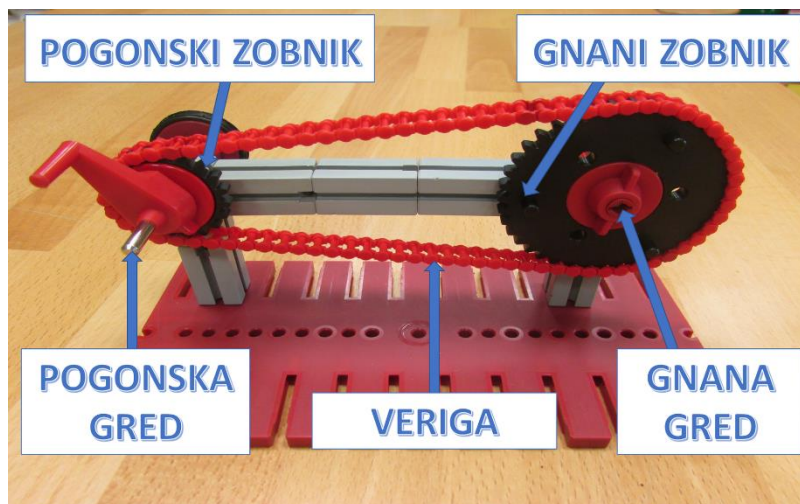
Ob **preobremenitvi jermen** na jermenici **spodrsne**.

SLIKI PRERIŠI V ZVEZEK

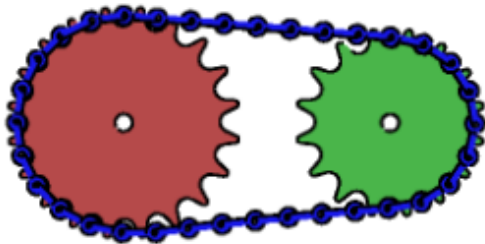

B) VERIŽNO GONILO

SLIKO PRILEPI V ZVEZEK

Uporabljamo ga kadar sta zobnika oddaljena eden od drugega. **Gonilni in gnani zobnik zato povežemo z verigo.** Gre za prenos gibanja iz gonilne na gnano gred, le da se **obe gredi vrtila v isto smer**. Kadar je gonilni zobnik večji, se gnani zobnik vrti hitreje. Če je gonilni zobnik manjši, se vrti gnani zobnik počasneje. V primeru, da sta oba zobnika enako velika, se hitrost ohrani. Tipičen primer uporabe verižnega gonila je prestavno razmerje pri kolesu.

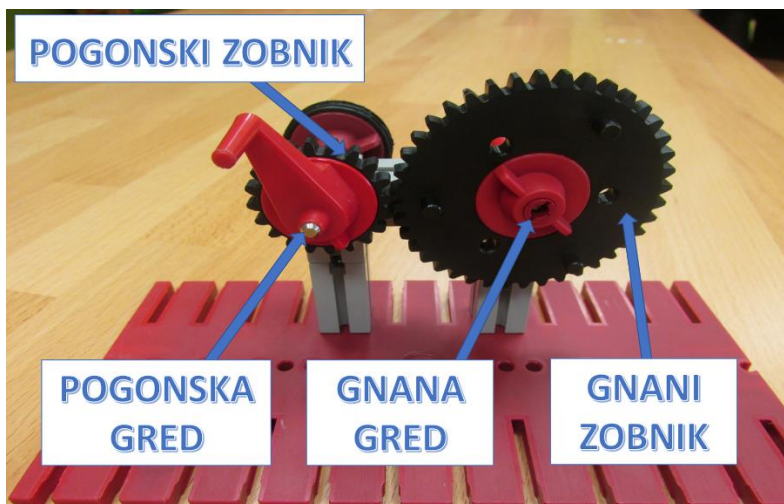

SLIKO PRERIŠI V ZVEZEK

Odgovori na vprašanja o verižnih gonilih na strani:

<https://eucbeniki.sio.si/nit5/1390/index2.html>

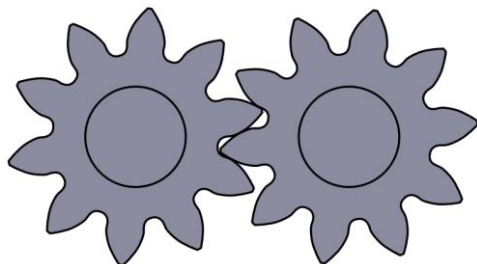
C) ZOBNIŠKO GONILO

SLIKO PRILEPI V ZVEZEK

Sestavljeno je iz gonilnega in gnanega zobnika. Gre za prenos vrtilnega gibanja iz gonilnega na gnani zobnik. Pri tem se spremeni smer in hitrost vrtenja. **Gonilni zobnik Z_1 (priloga V.1) se vrti hitreje od gnanega zobnika Z_2 in tudi v nasprotno smer.** Glede nato, koliko se spremeni hitrost (je odvisno od velikosti gonila), ločimo različna prestavna razmerja.

Zobniško gonilo je najpogosteje uporabljeno gonilo.

SLIKO PRERIŠI V ZVEZEK

Odgovori na vprašanja o zobniških gonilih na strani:

<https://eucbeniki.sio.si/nit5/1390/index3.html>